
Spis treści

Wstęp	13
Wykaz aktów prawnych	15
Wykaz zastosowanych skrótów	18
Wykaz kont księgi głównej	19
1. Rachunkowość jako system informacyjny (Anna Kuzior)	25
1.1. Istota i znaczenie rachunkowości jako systemu informacyjnego	27
1.2. Zasady rachunkowości	30
1.3. Regulacje rachunkowości w Polsce na tle integracji z Unią Europejską ...	34
1.4. Podmioty rachunkowości i obowiązujące je podstawy prawne	37
1.5. Zakres przedmiotowy rachunkowości	41
Pytania	42
2. Koszty działalności operacyjnej i ich ewidencja (Józef Pfaff)	43
2.1. Istota kosztów	45
2.2. Klasyfikacja kosztów działalności	47
2.3. Ewidencja kosztów działalności operacyjnej	53
2.3.1. Układ rodzajowy kosztów	53
2.3.2. Układ funkcjonalny kosztów	56
2.3.3. Układ rodzajowo-funkcjonalny kosztów	59
2.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	61
2.4.1. Rozliczenia międzyokresowe czynne	61
2.4.2. Rozliczenia międzyokresowe bierne	64
Pytania	67

3.	Długo- i krótkoterminowe inwestycje (<i>Małgorzata Rówińska</i>)	69
3.1.	Pojęcie i klasyfikacja inwestycji	71
3.2.	Aktywa finansowe a instrumenty finansowe	74
3.3.	Aktywa pieniężne	80
3.3.1.	Pojęcie i zakres aktywów pieniężnych	80
3.3.2.	Obrót gotówkowy i jego ewidencja	82
3.3.3.	Obrót bezgotówkowy i jego ewidencja	85
3.3.4.	Wycena aktywów pieniężnych	97
3.4.	Niepieniężne aktywa finansowe w krajowych regulacjach rachunkowości	101
3.4.1.	Wstępne ujęcie aktywów finansowych - kategorie aktywów finansowych	101
3.4.2.	Wycena bilansowa w wartości godziwej i jej ewidencyjne skutki ...	105
3.4.3.	Wycena w skorygowanej cenie nabycia	117
3.4.4.	Przekwalifikowanie aktywów finansowych	123
3.4.5.	Uprozczone podejście do wyceny aktywów finansowych	124
3.5.	Regulacje MSSF w zakresie aktywów finansowych	126
3.6.	Inwestycje niefinansowe	134
3.6.1.	Pojęcie i zakres inwestycji niefinansowych	134
3.6.2.	Wartość początkowa inwestycji niefinansowych	136
3.6.3.	Wycena bilansowa inwestycji niefinansowych	138
	Pytania	144
4.	Rzeczowe aktywa trwałe (<i>Anna Kuzior</i>)	147
4.1.	Istota, zakres i klasyfikacja rzeczowych aktywów trwałych	149
4.2.	Wycena środków trwałych	154
4.2.1.	Wartość początkowa	154
4.2.2.	Amortyzacja środków trwałych	162
4.2.3.	Trwała utrata wartości	175
4.2.4.	Wycena bilansowa środków trwałych	183
4.3.	Dokumentacja i ewidencja zmian w stanie środków trwałych	186
4.4.	Leasing środków trwałych	196
4.4.1.	Istota i klasyfikacja leasingu	196
4.4.2.	Ewidencyjne i sprawozdawcze konsekwencje leasingu finansowego i operacyjnego	197
4.4.3.	Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 „Leasing”	215
4.5.	Środki trwałe w budowie	220
4.5.1.	Istota, klasyfikacja i zasady wyceny	220
4.5.2.	Ewidencja środków trwałych w budowie	226
	Pytania	230

5.	Wartości niematerialne i prawne (<i>Anna Kuzior</i>)	231
5.1.	Istota i elementy wartości niematerialnych i prawnych	233
5.2.	Zasady wyceny wartości niematerialnych i prawnych	239
5.2.1.	Ustalanie wartości początkowej	239
5.2.2.	Amortyzacja, trwała utrata wartości i wycena bilansowa	241
5.3.	Ewidencja zmian w stanie wartości niematerialnych i prawnych	246
	Pytania	253
6.	Rozrachunki wynikające z działalności operacyjnej (<i>Lucyna Poniatońska</i>) ...	255
6.1.	Istota i cechy rozrachunków	257
6.2.	Klasyfikacja rozrachunków	262
6.3.	Wycena rozrachunków	269
6.4.	Odpisy aktualizujące należności i ich ewidencja	277
6.5.	Ogólne zasady ewidencji i dokumentacji rozrachunków	280
6.6.	Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami, ich dokumentacja i ewidencja	283
6.7.	Rozrachunki publicznoprawne i ich księgowo ujęcie	290
6.8.	Ewidencja i dokumentacja rozrachunków z pracownikami	306
6.9.	Ujęcie rozrachunków w bilansie	316
	Pytania	319
7.	Zobowiązania finansowe (<i>Małgorzata Rówińska</i>).....	321
7.1.	Pojęcie i zakres zobowiązań finansowych	323
7.2.	Podstawowe zasady wyceny zobowiązań finansowych w świetle krajowych regulacji	324
7.3.	Kredyty bankowe	328
7.3.1.	Charakterystyka umowy kredytu bankowego	328
7.3.2.	Koszt kredytu	331
7.3.3.	Wycena i ewidencja kredytów bankowych	332
7.4.	Zaciągnięte pożyczki	335
7.4.1.	Cechy umowy pożyczki	335
7.4.2.	Wycena i ewidencja pożyczek	337
7.5.	Zobowiązanie z tytułu wyemitowanych obligacji	338
7.5.1.	Charakterystyka obligacji	338
7.5.2.	Wycena i ewidencja obligacji własnych	341
7.6.	Zobowiązania wekslowe	342
7.7.	Instrumenty pochodne o charakterze zobowiązań	344
7.8.	Regulacje MSSF 9 w zakresie zobowiązań finansowych	348
	Pytania	349

8.	Rezerwy w rachunkowości (<i>Lucyna Poniatowska</i>)	351
8.1.	Rezerwy w teorii rachunkowości	353
8.2.	Rezerwy jako kategoria zobowiązań	356
8.3.	Regulacje dotyczące rezerw zawarte w ustawie o rachunkowości i krajowych standardach rachunkowości	361
8.4.	Rezerwy według MSSF	365
8.5.	Okoliczności tworzenia rezerw	367
8.6.	Wycena i ujęcie rezerw w bilansie	372
8.7.	Ogólne zasady ewidencji rezerw	377
8.8.	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i jej ewidencja	381
8.9.	Tworzenie i ewidencja rezerw na świadczenia emerytalne i podobne	388
8.10.	Rodzaje pozostałych rezerw i ich ewidencja	396
	Pytania	402
9.	Obrót materiałowy (<i>Anna Kuzior</i>)	405
9.1.	Istota i klasyfikacja materiałów	407
9.2.	Wycena materiałów	409
9.2.1.	Ogólne zasady wyceny materiałów	409
9.2.2.	Bieżąca wycena przychodów i rozchodów materiałów	414
9.2.3.	Wycena bilansowa materiałów	423
9.3.	Dokumentacja i zasady ewidencji materiałów	427
9.4.	Ewidencja zwiększeń stanu i wartości materiałów	429
9.5.	Ewidencyjne ujęcie reklamacji zgłaszanych dostawcy materiałów	437
9.6.	Ewidencja rozchodu materiałów	445
	Pytania	458
10.	Obrót towarowy i jego ewidencyjne ujęcie (<i>Lucyna Poniatowska</i>)	459
10.1.	Istota, zakres i formy obrotu towarowego	461
10.2.	Szczeble obrotu towarowego i odpowiadający im system cen i marż	468
10.3.	Zasady wyceny towarów	474
10.4.	Ogólne zasady dokumentacji i ewidencji obrotu towarowego	483
10.5.	Ewidencja obrotu towarowego magazynowego	486
10.5.1.	Ewidencja zakupu towarów	486
10.5.2.	Ewidencja sprzedaży towarów	496
10.6.	Ewidencja obrotu tranzytowego	507
	Pytania	509

11.	Wycena i ewidencja produktów pracy (<i>Małgorzata Rówińska</i>)	511
11.1.	Istota i zakres produktów pracy	513
11.2.	Zasady ustalania kosztu wytworzenia produktów	514
11.2.1.	Etapy rozliczania kosztów właściwej działalności operacyjnej	515
11.2.2.	Struktura kosztu wytworzenia produktów	520
11.3.	Ewidencja produktów pracy	524
11.3.1.	Przyjęcie produktów gotowych do magazynu	524
11.3.2.	Sprzedaż produktów gotowych	527
11.3.3.	Wycena bilansowa produktów	533
	Pytania	534
12.	Kontrakty długoterminowe (<i>Małgorzata Rówińska</i>)	537
12.1.	Charakterystyka usług długoterminowych	539
12.2.	Koszty długoterminowych usług	541
12.3.	Przychody z długoterminowych umów	545
12.4.	Rozliczanie przychodów i kosztów niezakończonej usługi długoterminowej – kompleksowy przykład	547
12.5.	Regulacje MSSF 15	556
	Pytania	558
13.	Przychody (<i>Lucyna Poniatowska</i>)	559
13.1.	Istota przychodów	561
13.2.	Klasyfikacja przychodów	565
13.3.	Zasady wyceny i ujmowania przychodów	574
13.4.	Ewidencja przychodów	578
13.5.	Rozliczenia międzyokresowe przychodów	584
	Pytania	588
14.	Rezultaty finansowe działalności jednostki gospodarczej (<i>Marzena Strojek-Filus</i>)	589
14.1.	Istota, zakres i rodzaje dokonań jednostki gospodarczej	591
14.2.	Wynik finansowy jako element kapitałów własnych jednostki gospodarczej	594
14.3.	Elementy wyniku finansowego w ujęciu typów działalności	596
14.4.	Sposoby ustalania wyniku finansowego	604
14.5.	Odroczony podatek dochodowy w rachunku wyników	616
14.6.	Zasady i ewidencja księgowa podziału wyniku finansowego netto	624
	Pytania	628

15.	Kapitały własne i ich ujęcie w ewidencji (<i>Józef Pfaff</i>)	629
15.1.	Pojęcie i znaczenie kapitału własnego	631
15.2.	Klasyfikacja kapitałów własnych	633
15.3.	Charakterystyka kapitałów własnych w spółkach kapitałowych	635
15.3.1.	Kapitał zakładowy w spółce akcyjnej	635
15.3.2.	Kapitał zakładowy w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością	639
15.3.3.	Kapitały rezerwowe w spółkach kapitałowych	642
15.4.	Charakterystyka kapitałów własnych w spółkach osobowych	648
15.4.1.	Charakterystyka spółek osobowych	648
15.4.2.	Ewidencja zmian kapitału własnego w spółkach osobowych	650
15.4.3.	Kapitał własny w jednoosobowym przedsiębiorstwie prywatnym	652
15.5.	Prezentacja kapitałów własnych w sprawozdaniu finansowym	654
	Pytania	656
16.	Inwentaryzacja aktywów i pasywów (<i>Józef Pfaff</i>)	657
16.1.	Pojęcie inwentaryzacji, jej rodzaje, metody i terminy	659
16.2.	Dokumentacja inwentaryzacyjna	666
16.3.	Rozliczenie wyników inwentaryzacji	668
16.4.	Klasyfikacja, rozliczenie i ewidencja niedoborów inwentaryzacyjnych	670
16.5.	Rozliczenie i ewidencja nadwyżek inwentaryzacyjnych	675
	Pytania	679
17.	Sprawozdanie finansowe jednostki gospodarczej – zakres i zasady sporządzania (<i>Marzena Strojek-Filus</i>)	681
17.1.	Istota i regulacje prawne sprawozdawczości finansowej	683
17.2.	Cechy sprawozdania finansowego	685
17.3.	Klasyfikacja i wymogi formalne sprawozdania finansowego	689
17.4.	Sporządzanie sprawozdania finansowego	693
17.5.	Bilans	694
17.6.	Rachunek zysków i strat	699
17.7.	Rachunek przepływów pieniężnych	706
17.8.	Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym	711
17.9.	Informacja dodatkowa	713
	Pytania	717

18. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe (<i>Marzena Strojek-Filus</i>)	719
18.1. Istota i rodzaje relacji kapitałowych	721
18.2. Wymogi formalne sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych	727
18.3. Etapy konsolidacji sprawozdań finansowych metodą pełną	732
18.4. Różnica konsolidacyjna	736
18.5. Pozostałe procedury konsolidacyjne w metodzie konsolidacji pełnej ...	742
18.6. Metoda proporcjonalna konsolidacji sprawozdań finansowych	745
Pytania	748
Literatura	749
Indeks	753